

Asia: VN/23102/2020

Sosiaali- ja terveysministeriön lausuntopyyntö sosiaali- ja terveydenhuollon asiakastietojen käyttöoikeuksia koskevasta asetusalunnoksesta

Osa 1. Yleinen palaute asetusalunnoksesta

a. Onko asetuksessa esitetty käyttöoikeuksien perusteiden kokonaisuus selkeä ja ymmärrettävä?

Ei. Osio(t), joka ei ole selkeä ja ymmärrettävä:

Perustelut, miksi ei ole ymmärrettävä

Liikaa tulkinnanvaraisuutta ja käsitteiden käyttö ei selkeää eikä linjakasta, sekoitetaan esim palveluprosessivaiheet, palvelut ja palvelutehtävät

Muutosehdotus em. osion parantamiseksi tai muu kommentti

-

b. Onko asetuksessa esitetty käyttöoikeuksien perusteet toteutettavissa käytössäsi olevaan tietojärjestelmään?

Kyllä

Muutosehdotus tai muu kommentti

-

c. Onko asetuksessa esitetty käyttöoikeuksien perusteet riittävät kattavat, jotta niiden perusteella voidaan antaa käyttöoikeudet kaikille asiakastietoja käsitteleville henkilöille?

Ei. Osio, joka ei ole selkeä ja ymmärrettävä:

Perustelut, miksi ei ole ymmärrettävä

Tulkinnanvaraisuus ja suurpiirteisyys, jättää liikaa tulkintamahdollisuuksia ja vastuuta organisaation niskoille. Hyvinvointialue huomioiden nykyiset organisaatiot voivat tehdä toisistaan eriäviä tulkintoja ja toimintamalleja.

Muutosehdotus tai muu kommentti

Tarkempi kansallinen ohjeistus teiosuojakysymykset huomioiden. Tämän asetuksen perusteella tietojärjestelmiin on toteutettava ikään kuin oletus tarvittavista käyttöoikeuksista ja, kyseessä laaja joukko eri ammattilaisia, kuitenkin suostumus on aina asiakaskohtainen ja käyttöoikeuksien hallinta ja tarkkarajaisuus organisaation vastuulla. Tässä myös suostumusperustaisuus joka ei kuitenkaan ole velvoittava ja asiakas voi sen perua koska tahansa, mihin jää tietoja luovuttavan osapuolen harkinta mitä tietoja on tarpeellista luovuttaa suostumuksen perusteella?

d. Kuinka suuren osan työntekijöistä kohdalla käyttöoikeuksien laajuus muuttuu asetuksen myötä?

70-80%

e. Miten asetusluonnoksen mukaiset käyttöoikeudet muuttaisivat ammattihenkilöiden työtä?

Toimintamalleihin erittäin paljon muutoksia

a. kustannukset euroina

Vaikea arvioida mutta ainakin kymmenistä tuhansista puhutaan Porin perusturvan kohdalla

b. työmäärä (htkk)

Mikäli asetus tulee voimaan ja tässä luonnoksen mukaisessa muodossa ilman riittäviä tarkennuksia niin vaatii todella paljon, arvioilta vuoden työ (etenkin työntekijäresurssiongelma hyvinvointialueen valmistelun sitoessa osaajia) vähintään useammalta sosiaali- ja terveydenhuollon substanssiosaajalta ja in-house -toimijan työpanosta tarvitaan myös.

c. muutosten toimeenpanon edellyttämä aika kuukausina

12 kk, järkevintä olisi siirtymäaika aikaisintaan 1.1.2023, mielellään 2024 kun tulee mahdolliseksi tietojen luovuttaminen sosiaali- ja terveydenhuollon välillä Kanta-palvelujen kautta ja tahdonilmaisupalvelu.

d. tietojärjestelmämuutokset

Kyllä

Jos kyllä, kerro tarkemmin minkälaisia muutoksia

Lähes kaikki käyttöoikeudet on määriteltävä uudelleen, käyttäjätunnukset, roolit, käyttäjäryhmät, delegoinnit

Osa 2. Käyttöoikeudet terveydenhuollossa

Missä palveluissa olisi välttämätöntä olla käyttöoikeus kaikkiin asiakastietoihin?

Ei lisättävää asetusluonnokseen

Onko laaja-alainen työtehtävä tunnistettavissa pykälässä mainituissa palveluissa?

Ei ole asetusluonnoksesta tunnistettavissa, liikaa tulkinnanvaraa

Vastaako käyttöoikeuksien laajuus kyseisissä työtehtävissä välttämättä tarvittavia tietoja?

Jos ei, perustelut ja esitä parannusehdotuksia

Vastaa mutta sosiaalihuollon asiakas- potilastietojen kohdalta seuraava tarkennus että ei oikeuttaturvakotipalvelun toteutuksen asiakastietoihin, merkintöihin terapeuttisesta työskentelystä eikä merkintöihin asiakkaalle

tehdystä tutkimuksesta. Terveysdenhuollossa ei voi olla laajempia käyttöoikeuksia kuin sosiaalihuollon siäslä on.

Missä palveluissa olisi välttämätöntä olla käyttöoikeus pykälän mukaisiin asiakastietoihin?

Ei lisättävää asetusluonnokseen

Onko rajattu hoidollinen työtehtävä tunnistettavissa pykälässä mainituissa palveluissa?

Ei ole asetusluonnoksesta tunnistettavissa, liikaa tulkinnanvaraa

**Vastaako käyttöoikeuksien laajuus kyseisissä työtehtävissä välttämättä tarvittavia tietoja?
Jos ei, perustelut ja esitä parannusehdotuksia**

Ei vastaa. Esimerkiksi sairaalan osastolla toimiva fysioterapeutti, esim jos potilas tulee jatkokuntoutukseen, niin tarvitaan omaa erikoisalaa laajemmat käyttöoikeudet

Missä palveluissa olisi välttämätöntä olla käyttöoikeus pykälän mukaisiin asiakastietoihin?

Ei lisättävää asetusluonnokseen

Onko hoidon tuen työtehtävä tunnistettavissa pykälässä mainituissa palveluissa?

Ei ole

**Vastaako käyttöoikeuksien laajuus kyseisissä työtehtävissä välttämättä tarvittavia tietoja?
Jos ei, perustelut ja esitä parannusehdotuksia**

Ei lisättävää

Missä palveluissa olisi välttämätöntä olla käyttöoikeus pykälän mukaisiin asiakastietoihin?

Ei lisättävää asetusluonnokseen

**Vastaako käyttöoikeuksien laajuus kyseisissä työtehtävissä välttämättä tarvittavia tietoja?
Jos ei, perustelut ja esitä parannusehdotuksia**

Vastaa

Missä palveluissa olisi välttämätöntä olla käyttöoikeus pykälän mukaisiin asiakastietoihin?

Ei lisättävää asetusluonnokseen

**Vastaako käyttöoikeuksien laajuus kyseisissä työtehtävissä välttämättä tarvittavia tietoja?
Jos ei, perustelut ja esitä parannusehdotuksia**

Vastaa

Tulisiko opiskeluhooltoon kuuluva terveydenhuolto (koulu- ja opiskeluterveydenhuolto ja opiskeluhoollon psykologipalvelut) olla oma palvelunsa asetuksen 3 §:ssa?

Kyllä

Mitä potilastietoja opiskeluhuollossa välttämättä tarvitaan?

Kyseessä laaja-alainen hoidollinen työtehtävä terveydenhuollon osalta, sosiaalihuollon osalta tiedot lapsen sosiaalihuollon asiakkuudesta ja tiedot yhteyshenkilöstä

Missä palveluissa ja työtehtävissä välttämättä tarvitaan opiskeluhuollon potilastietoja?

Muissa terveydenhuollon laaja-alaisissa hoidollisissa työtehtävissä

Osa 3. Käyttöoikeudet sosiaalihuollossa

Missä palveluissa olisi välttämätöntä olla käyttöoikeus pykälän mukaisiin asiakastietoihin?

Tähän on hankala vastata koska pykälässä puhutaan sekaisin palveluista ja palveluprosessivaiheista. Missä tahansa sosiaalipalvelussa voi työskennellä työntekijä laajan asiakasvastuun tehtävissä.

**Vastaako käyttöoikeuksien laajuus kyseisissä työtehtävissä välttämättä tarvittavia tietoja?
Jos ei, perustelut ja esitä parannusehdotuksia**

Kyllä vastaa

Missä palveluissa olisi välttämätöntä olla käyttöoikeus pykälän mukaisiin asiakastietoihin?

Lähes poikkeuksetta kaikissa sosiaalipalveluissa tehdään päätöksiä.

**Vastaako käyttöoikeuksien laajuus kyseisissä työtehtävissä välttämättä tarvittavia tietoja?
Jos ei, perustelut ja esitä parannusehdotuksia**

Vastaa

Missä palveluissa olisi välttämätöntä olla käyttöoikeus pykälän mukaisiin asiakastietoihin?

Ei lisättävää asetusluonnokseen,(mutta taas tämä palvelu-käsitteen käyttö)

**Vastaako käyttöoikeuksien laajuus kyseisissä työtehtävissä välttämättä tarvittavia tietoja?
Jos ei, perustelut ja esitä parannusehdotuksia**

Lastenvalvoja tarvitsee laajan asiakasvastuun käyttöoikeudet

Missä palveluissa olisi välttämätöntä olla käyttöoikeus pykälän mukaisiin asiakastietoihin?

Kaikissa palveluissa

**Vastaako käyttöoikeuksien laajuus kyseisissä työtehtävissä välttämättä tarvittavia tietoja?
Jos ei, perustelut ja esitä parannusehdotuksia**

Ei vastaa. Asetuksessa ei ole riittävällä tarkkuudella ja selkeydellä monialalaisen yhteistyön palvelut (esim. kotihoito)

Missä palveluissa olisi välttämätöntä olla käyttöoikeus pykälän mukaisiin asiakastietoihin?

Periaatteessa aika monia palveluita voidaan toteuttaa yksityisellä puolella mutta yleisimpiä esim perhehoito, sosiaalisen kuntouttamisen ja asumisen eri palvelut

**Vastaako käyttöoikeuksien laajuus kyseisissä työtehtävissä välttämättä tarvittavia tietoja?
Jos ei, perustelut ja esitä parannusehdotuksia**

Vastaa

Missä palveluissa olisi välttämätöntä olla käyttöoikeus pykälän mukaisiin asiakastietoihin?

Hallinnolliset tehtävät liittyvät kaikkiin palveluihin

**Vastaako käyttöoikeuksien laajuus kyseisissä työtehtävissä välttämättä tarvittavia tietoja?
Jos ei, perustelut ja esitä parannusehdotuksia**

Vastaa

Missä palveluissa olisi välttämätöntä olla käyttöoikeus pykälän mukaisiin asiakastietoihin?

Palvelut joissa tehdään monialaista yhteistyötä, kuten ammatillinen perhehoito, asiakkaan raha-asioiden hoitaminen, asunnon muutostyö, henkilökohtainen apu, kasvatus- ja perheneuvonta, kotihoito, kotipalvelu, kriisityö, kuntoutusohjaus, laitospalvelu, lapsen huollon ja tapaamisoikeuden turvaaminen, liikkumista tukeva palvelu, läheistään hoitavan vapaa, omaishoidon tuki, palveluasuminen, perhehoito, perhekuntoutus, perhetyö, sijaishoito, sopeutumisvalmennus, sosiaalinen kuntoutus, sosiaaliohjaus, sosiaalityö, tehostettu palveluasuminen, tehostettu perhetyö, tilapäinen asuminen, tuettu asuminen, vammaisen henkilön työhön valmennus, vammaisen henkilön työtoiminta

**Vastaako käyttöoikeuksien laajuus kyseisissä työtehtävissä välttämättä tarvittavia tietoja?
Jos ei, perustelut ja esitä parannusehdotuksia**

kotihoidossa työskentelevät lähihoitajat pitää huomioida ammattiryhmänä. Lähihoitajat myös toteuttavat lääkärin antamia määräyksiä ja suorittavat hoitotoimenpiteitä ja seuraavat potilaan vointia.

Mitä sosiaalihuollon asiakastietoja kuraattoripalvelussa välttämättä tarvitaan?

Lapsen asiakkuus sosiaalihuollossa ja vastuutyöntekijän nimi, ei tarkempia tietoja

Missä palveluissa ja työtehtävissä välttämättä tarvitaan kuraattoripalvelun asiakastietoja?

Laajan asiakasvastuun tehtävät sosiaalihuollossa

Osa 4. Käyttöoikeudet sosiaali- ja terveydenhuollon muissa tehtävissä

Missä palveluissa olisi välttämätöntä olla käyttöoikeus pykälän mukaisiin asiakastietoihin?

Ei lisättävää asetusluonnokseen

**Vastaako käyttöoikeuksien laajuus kyseisissä työtehtävissä välttämättä tarvittavia tietoja?
Jos ei, perustelut ja esitä parannusehdotuksia**

Vastaa

Missä palveluissa olisi välttämätöntä olla käyttöoikeus pykälän mukaisiin asiakastietoihin?

Ei lisättävää asetusluonnokseen

**Vastaako käyttöoikeuksien laajuus kyseisissä työtehtävissä välttämättä tarvittavia tietoja?
Jos ei, perustelut ja esitä parannusehdotuksia**

Vastaa

Missä palveluissa olisi välttämätöntä olla käyttöoikeus pykälän mukaisiin asiakastietoihin?

Ei lisättävää asetusluonnokseen

**Vastaako käyttöoikeuksien laajuus kyseisissä työtehtävissä välttämättä tarvittavia tietoja?
Jos ei, perustelut ja esitä parannusehdotuksia**

Vastaa

Osa 5. Muu palaute

Muita huomioita ja palautetta asetusluonnoksesta

Asetuksen tavoite on hyvä ja kannatettava mutta yksityiskohtaisempaa ohjeistusta tarvitaan. Pohtikaa tarkoin siirtymäsäännöksiä hyvinvointialuevalmistelu, alueiden erilainen lähtötilanne ja sosiaalihuollon Kanta-arkiston käyttöönotto-tilanne huomioiden.

Syrjäntikka Heli
Porin perusturva